

KOMISIJAS LĒMUMS

(2013. gada 20. marts)

par valsts atbalsta pasākumu Nr. SA 33113 (2012/C) (ex 2011/NN, 2011/CP), ko Polija piešķirusi uzņēmumam Nauta S.A.

(izziņots ar dokumenta numuru C(2013) 1522)

(Autentisks ir vienīgi teksts poļu valodā)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2013/528/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 108. panta 2. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu un jo īpaši tā 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu,

pēc tam, kad ieinteresētās personas aicinātas sniegt savas piezīmes saskaņā ar minētajiem noteikumiem ⁽¹⁾,

tā kā:

(3) Komisija tikās ar Polijas iestādēm 2010. gada 15. jūlijā, 2010. gada 10. septembrī, 2010. gada 22. oktobrī un 2011. gada 6. decembrī. Vēstuļu apmaiņa starp priekšsēdētāju *Almunia* un finanšu ministru *Grad* par likvidācijas procedūru notika 2011. gada 28. jūnijā, 2011. gada 18. jūlijā, 2011. gada 7. oktobrī un 2011. gada 25. oktobrī.

(4) Savā 2012. gada 25. janvāra vēstulē Komisija paziņoja Polijai, ka saistībā ar *Nauta A.S.* kuģu remontbūves uzņēmuma (turpmāk “*Nauta*” vai “uzņēmums”) veikto Gdiņas kuģu būvētavas aktīvu iegādi tā nolēmusi sākt Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk “LES” vai “Līgums”) 108. panta 2. punktā noteikto procedūru.

(5) Sākotnējais lēmums tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽³⁾. Komisija nav saņēmusi nekādas piezīmes par pasākumiem no trešām personām.

I. PROCEDŪRA

(1) Komisija 2008. gada 6. novembrī pieņēma divus atgūšanas lēmumus ⁽²⁾ par nelikumīgu valsts atbalstu kuģu būvētavām Gdiņā un Ščecinā (turpmāk “Gdiņas kuģu būvētava” un “Ščecinas kuģu būvētava”), atļaujot īpašu pārdošanas procedūru. Polijas iestādēm tika dota iespēja pārdot kuģu būvētavas aktīvu paketes atklātos, pārredzamos, beznosacījumu un nediskriminējošos piedāvājumu konkursos.

(6) Polija savas piezīmes iesniedza 2012. gada 27. februārī, bet papildu informāciju — 2012. gada 26. oktobrī, 8. novembrī un 5. decembrī.

(2) Komisija uzraudzīja atgūšanas procesu un pieprasīja paskaidrot piedāvājumu konkursu procedūras. Komisija 2010. gada 10. jūnijā nosūtīja informācijas pieprasījumu, uz kuru Polijas iestādes atbildēja 2010. gada 9. jūlijā un papildu informāciju iesniedza, nosūtot secīgus papildinājumus 2010. gada 30. jūlijā, 2010. gada 3. septembrī, 2010. gada 4. oktobrī un 2011. gada 16. decembrī.

II. APRAKSTS

1. SAŅĒMĒJS

(7) *Nauta*, kas tika izveidota 1926. gadā, ir viena no vecākajām Polijas kuģu būvētavām. Laikposmā no 1945. līdz 2010. gadam *Nauta* pilnībā piederēja Finanšu ministrijai. Notariāls akts tika parakstīts 2009. gada 28. oktobrī, ar kuru valstij piederošā rūpnieciskās attīstības aģentūra (turpmāk “*RAA*”) iegādājās 93,15 % *Nauta* akciju par PLN [80–140] (*) miljoniem ⁽⁴⁾ (aptuveni EUR [20–35] miljoni ⁽⁵⁾). Darījums tika pabeigts

⁽¹⁾ OV C 213, 19.7.2012, 30. lpp.

⁽²⁾ Komisijas 2008. gada 6. novembra lēmums par valsts atbalstu C 19/05 (ex N 203/05), ko Polija piešķirusi uzņēmumam *Stocznia Szczecińska*, OV L 5, 8.1.2010., 1. lpp., un Komisijas 2008. gada 6. novembra lēmums par valsts atbalstu C 17/05 (ex N 194/05 un PL 34/04), ko Polija piešķirusi *Stocznia Gdynia*, OV L 33, 4.2.2010., 1. lpp.

⁽³⁾ Sk. 1. zemsvītras piezīmi.

(*) Komerccnoslēpums.

⁽⁴⁾ Ekspertu vērtējumā 2009. gada aprīlī *Nauta* vērtība tika aplēsta PLN [90–150] miljonu apmērā, bet vērtējuma atjauninājumā 2010. gada 21. aprīlī — PLN [90–150] miljonu apmērā.

⁽⁵⁾ EUR 1= aptuveni PLN 4.

2010. gada 12. janvārī, kad Finanšu ministrija nodeva *Nauta* akcijas RAA. Tajā brīdī RAA kļuva par *Nauta* vairākuma akcionāru ⁽⁶⁾.

- (8) Uzņēmuma pamatdarbība ir mazu un vidēju kuģu remonts un pārbūve. Uzņēmums arī būvē nelielas specializētās laivas un ražo tērauda konstrukcijas.
- (9) *Nauta* ir mātesuzņēmums uzņēmumu grupai, kurā apvienotas 13 filiāles un saistītie uzņēmumi. Filiāļu un saistīto

uzņēmumu darbība galvenokārt saistīta ar kuģu būvētavu darbības jomu. *Nauta* grupā darbojas kā administratīvais centrs šādās jomās: tirgzinība, pasūtījumu iegāde, energosistēmu un citu resursu uzturēšana un projektu pārvaldība.

- (10) 1. tabulā atspoguļoti atsevišķi finanšu dati par *Nauta* pirms un pēc obligāciju emisijas (sk. 19. apsvērumu, "pirms darījuma" un "pēc darījuma").

1. tabula

Atsevišķi finanšu dati par *Nauta* 2006.–2011. gadā

(tūkstoši PLN)

	Rezultāti pirms darījuma				Rezultāti pēc darījuma	
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Pārdošanas ieņēmumi	127 121	87 954	136 988	93 576	94 666	163 817
Izmaksas	114 538	81 546	132 528	84 305	76 495	138 900
Peļņa no pārdošanas	12 583	6 408	4 460	9 271	18 171	24 916
Apgrozījuma rentabilitāte	9,9 %	7,3 %	3,3 %	9,9 %	19,2 %	15,2 %
Citi pamatdarbības ieņēmumi	5 448	533	545	1 361	4 005	78 038
Citas pamatdarbības izmaksas	561	26	1 026	126	21 989	1 978
Finanšu ieņēmumi	3 628	5 085	9 334	2 317	7 990	542
Finanšu izmaksas	1 441	639	13 236	12 554	17 474	12 479
Bruto peļņa/zaudējumi	19 123	11 363	83	285	- 38 514	53 468
Neto peļņa/zaudējumi	14 294	8 318	248	531	- 33 308	44 091

- (11) Uzņēmuma finanšu situācija pasliktinājās 2009. un 2010. gadā globālās finanšu krīzes un valūtas maiņas kursa svārstību dēļ. Turklāt 2010. gadā uzņēmums rezervēja uzkrājumus 2009. gadā iegādāto aktīvu modernizēšanai (sk. 17. apsvērumu), kas palielināja uzņēmuma citas pamatdarbības izmaksas.

2. SAŅĒMĒJA UZŅĒMĒJDARBĪBAS STRATĒGIJA
2009.–2012. GADAM2.1. SAŅĒMĒJA UZŅĒMĒJDARBĪBAS STRATĒGIJAS KOPSA-
VILKUMS

- (12) Saskaņā ar Polijas iestāžu sniegto informāciju *Nauta*

uzņēmējdarbības stratēģiju 2009.–2012. gadam var iedalīt šādos posmos:

- a) *Nauta* emitē obligācijas PLN 120 miljonu vērtībā (aptuveni EUR 30 miljoni), kuras paraksta RAA;
- b) *Nauta* iegādājas Gdiņas kuģu būvētavas aktīvus;
- c) *Nauta* pārvieto uzņēmējdarbību uz apgabalu, kurā atrodas iegādātie aktīvi;
- d) zemes gabals, uz kura *Nauta* pašreiz veic darbību, tiek pārdots;
- e) obligācijas vēlākais 2011. gada novembrī tiek atpirktas no RAA.

⁽⁶⁾ Atlikušie 6,85 % akciju kapitāla piederēja Finanšu ministrijai. RAA 2010. gada 30. septembrī nodeva tai piederošās *Nauta* akcijas RAA pilnībā piederošam meitasuzņēmumam *MS Investment Fund* ("MS TFI"). MS TFI 2010. gada 25. oktobrī nodeva šīs akcijas savam apakšfondam *MARS Investment fund*. Šo darījumu rezultātā RAA paliek vairākuma akcionārs uzņēmumā *Nauta*. Pašreiz *Nauta* mazākuma akcionāri ir uzņēmuma darbinieki (3,19 %) un Finanšu ministrija (3,66 %).

2.2. ZEMES, UZ KURAS PAŠLAIK DARBOJAS NAUTA, NOVĒRTĒJUMS

- (13) Uzņēmumam pieder zemes gabals, uz kura tas pašreiz darbojas. Zemes gabals atrodas Gdiņas centrā, un tā platība ir 84 497 kvadrātmetri. Saskaņā ar Polijas iestāžu sniegto informāciju ar uzņēmējdarbību saistītais loģiskais pamatojums, iegādājoties Gdiņas kuģu būvētavas aktīvus, bija saistīts ar pieņemumu, ka vieta, kur šobrīd atrodas *Nauta*, saskaņā ar Gdiņas pilsētas domes 2008. gada 27. februāra rezolūciju Nr. XVII/400/08, ar kuru apstiprina pilsētas attīstības pētījumu par Gdiņu (turpmāk "pētījums"), tiks pārdefinēta par "uzņēmējdarbības un pakalpojumu" ("neindustriālu" jeb "komerciālu") zonu industriālas zonas vietā.
- (14) Saskaņā ar Polijas iestāžu sniegto informāciju, ņemot vērā pētījumu un Gdiņas pilsētas attīstības plāna nepārtraukto izmaiņu procesu, aplēstā zemes tirgus vērtība 2011. gadā bija PLN [$> 2\ 000$] (EUR [> 500]) kvadrātmetrā, t. i., PLN [> 168] miljoni (EUR [> 42] miljoni).
- (15) Vienīgo šīs zemes novērtējumu pirms darījuma 2009. gada 21. oktobrī veica sertificēts vērtētājs [...]. Zemes gabala vērtība tika novērtēta PLN [> 168] miljoni (EUR [> 42] miljoni), kas atbilst PLN [$> 1\ 900$] (EUR [> 475]) vērtībai par kvadrātmtru. Vērtēšanā tika pieņemts, ka Gdiņas pilsētas attīstības plāns tiks mainīts tā, ka zemi varētu pārdot kā komerciālu zemes gabalu.
- (16) Citi vērtējumi tika veikti *ex-post* 2010. un 2011. gadā. Visu neatkarīgo vērtētāju veikto vērtējumu (*ex-ante* un *ex-post*) kopsavilkums izklāstīts 2. tabulā.

2. tabula

Nauta piederošās zemes vērtība, ko aplēsuši neatkarīgi vērtētāji

Novērtēšanas datums	Pieņemums attiecībā uz zemes izmantošanu	Aplēstā kopējā vērtība, PLN	Aplēstā vērtība uz kvadrātmtru, PLN
Pirms darījuma			
21.10.2009.	Neindustriāla	[$> 168\ 000\ 000$]	[$> 1\ 900$]
Pēc darījuma			
8.12.2010.	Neindustriāla	[$> 130\ 000\ 000$]	[$> 1\ 500$]
4.10.2011.	Industriāla	[$> 70\ 000\ 000$]	[> 800]
17.10.2011.	Neindustriāla	[$> 140\ 000\ 000$]	[$> 1\ 700$]

2.3. GDIŅAS KUĢU BŪVĒTAVAS AKTĪVU IEGĀDE

- (17) Lai īstenotu atgūšanas lēmumu, ko Komisija pieņēma 2008. gada novembrī par nelikumīgu valsts atbalstu Gdiņas kuģu būvētavai, ar kuru tika atļauts īstenot īpašu pārdošanas procedūru, Polijas iestādes organizēja atklātus piedāvājumu konkursus, lai pārdotu šīs kuģu būvētavas aktīvus. *Nauta* 2009. gada novembrī atklātas piedāvājumu konkursa procedūras ceļā iegādājās dažus no šiem aktīviem (turpmāk "iegādātie aktīvi") par PLN 57,7 miljoniem (EUR 14 miljoniem), tostarp:
- (a) iekārtošanas zonu (2 piestātnes ar infrastruktūru, ražošanas cehu, celtnes, sociālās telpas strādājošajiem, tostarp ēdnīcu), par ko tas samaksāja PLN 34,6 miljonus;
- (b) ārējo zonu (ar celtniem trīsdimensiju profilu ražošanai) par PLN 5 miljoniem;
- (c) ēkas sekciju un iekārtošanas telpas ar celtniem, tostarp divus ražošanas cehus par PLN 18,1 miljonu.
- (18) Pirkšana tika finansēta, veicot 2 gadu obligāciju emisiju, ko parakstīja RAA ar faktisko procentu likmi 5,28 %. *Nauta* neatpirka obligācijas, kā sākotnēji tika plānots, 2011. gada 30. novembrī. RAA piekrita atlikt atpiršanu līdz 2013. gada 30. novembrim, palielinot procentu likmi līdz 8,46 % gadā.

3. PASĀKUMU APRAKSTS

Pirmais pasākums

- (19) Pirkšana tika finansēta, veicot 2 gadu obligāciju emisiju, ko iegādājās RAA par PLN 120 miljoniem (EUR 30 miljoni) ⁽⁷⁾ ar faktisko procentu likmi 5,28 % gadā (5,15 % pirmajā gadā un 5,42 % otrajā gadā), ar atpiršanas termiņu 2011. gada 30. novembris ("pirmais pasākums" jeb "darījums"). Emisija tika nodrošināta ar hipotēku zemes gabalam, uz kura uzņēmums darbojas (sk. 2.2. sadaļu iepriekš). *Nauta* plānoja atpirkt obligācijas, izmantojot ieņēmumus no zemes gabala pārdošanas.

⁽⁷⁾ Ar ieņēmumiem no obligāciju emisijas bija plānots segt ne tikai aktīvu iegādi, bet arī to pielāgošanu un modernizāciju, kas tika uzskatīta par nepieciešamu, pirms *Nauta* varētu pārcelt darbību uz jauno vietu. Obligāciju vērtība bija lielāka nekā iegādāto aktīvu vērtība, lai nodrošinātu šos papildu izdevumus.

Otrais pasākums

- (20) Tā kā jaunā vieta, uz kuru bija jāpārceļ *Nauta* darbība pēc iegādāto aktīvu pielāgošanas un modernizācijas, nebija gatava sākotnēji plānotajā datumā, *Nauta* nepārdeva zemes gabalu un neatpirka obligācijas, ko bija iegādājušies RAA. Starp RAA un *Nauta* 2011. gada novembrī tika parakstīts jauns līgums, ar kuru obligāciju atpiršanas termiņš tika pagarināts līdz 2013. gada 30. novembrim. Procentu likme tika paaugstināta uz 1 mēneša WIBOR⁽⁸⁾, kam pieskaita 3,7 procentpunktu rezervi (8,46 % 2011. gada 14. decembrī), un, lai segtu palielināto saistību neizpildes risku, tika noteikts papildu nodrošinājums, tostarp hipotēka uz iegādātajiem aktīviem.

4. LĒMUMS SĀKT FORMĀLO IZMEKLĒŠANAS PROCEDŪRU**Pirmais pasākums**

- (21) Lēmumā sākt procedūru Komisija pauda bažas par to, vai *Nauta* būtu varējusi saņemt šādu finansējumu ar līdzīgiem nosacījumiem tirgū. Īpaša atsauce tika veikta uz:

- (a) optimistiskiem pieņēmumiem attiecībā uz ieņēmumu palielinājumu;
- (b) optimistiskiem pieņēmumiem attiecībā uz zemes gabala pārdošanu nākotnē;
- (c) likmi, par kādu tika emitētas obligācijas.

- (22) Pamatojoties uz informāciju, kas Komisijai bija pieejama minētajā laikā, Komisija uzskatīja, ka, ņemot vērā konkurenci kuģu remontdarbu tirgū (kas ir uzņēmuma pamatdarbības joma), potenciālo jaudu pārpalikumu un ekonomikas krīzi, ieņēmumu pieauguma prognozes ir pārāk optimistiskas.

- (23) Komisijai bija šaubas par to, vai RAA ir pienācīgi novērtējusi risku, kas saistīts ar zemes gabala, uz kura *Nauta* darbojas, pārdošanu. Pilsētas attīstības plāns, kurā zemes gabals tiktu klasificēts kā "industriāls" jeb "komerciāls", nebija pieņemts, un pienācīgi nebija ņemts vērā pieņemšanas procesa ilgums. Tādēļ Komisija apšaubīja, vai pieņemtā zemes gabala "komercvērtība" (PLN [> 168] miljoni) ir pamatota. Tā kā pilsētas attīstības plāna

pieņemšanas process nebija pabeigts, privāts ieguldītājs, iespējams, būtu bijis daudz konservatīvāks, vērtējot zemes gabala vērtību.

- (24) Komisiju uztrauca arī tas, ka RAA bija pieņēmusi pārāk optimistiskus pieņēmumus par *Nauta* aktīvu vērtību, kas tika izmantoti kā obligāciju nodrošinājums. Lai gan vienīgais novērtējums pirms darījuma uzrādīja [PLN > 168 miljonus], vērtējumos pēc darījuma (2010. un 2011. gadā) atkarībā no zemes gabala izmantošanas aplēstā vērtība bija robežās no PLN [70–90] miljoniem līdz PLN [140–160] miljoniem.

- (25) Faktiskā procentu likme 5,28 % gadā, kas tika piedāvāta obligācijām, šķita esam pārāk zema. Polijas iestādes uzņēmumam *Nauta* nepiešķīra kredītreitingu un nenoteica nodrošinājuma līmeni Komisijas paziņojumu par atsauces likmes un diskonta likmes noteikšanas metodes pārskatīšanu⁽⁹⁾ nozīmē ("Paziņojuma atsauces likme"). Saskaņā ar šo paziņojumu rezerve, kas tika piemērota obligācijām, atbilda "augstam" nodrošinājumam un vismaz "labam" (BBB) uzņēmuma reitingam. Komisija apšaubīja, vai tas ir pareizs situācijas atspoguļojums.

Otrais pasākums

- (26) Lai gan lēmumā par procedūras sākšanu Komisija uzsvēra augstāko procentu likmi un papildu nodrošinājumu, kas paredzēts jaunajā līgumā, Komisijai nebija pietiekamas informācijas par uzņēmējdarbības loģisko pamatojumu, pagarinot obligāciju termiņu par 2 gadiem. Tādēļ Komisija šaubījās, vai šādam pagarinājumam būtu piekritis privātais ieguldītājs.

III. POLIJAS APSVĒRUMI

- (27) Savās piezīmēs Polijas iestādes iesniedza skaidrojumus un aktuālus papildu pierādījumus attiecībā uz abiem pasākumiem.

1. PIRMAIS PASĀKUMS

- (28) Attiecībā uz bažām par obligācijām, ko iegādājās RAA ar faktisko procentu likmi 5,28 % gadā, Polijas iestādes iesniedza papildu informāciju, tostarp prognozes par *Nauta* finanšu rezultātiem, kuģu remontbūves tirgus nākotni un pārdodamo *Nauta* aktīvu vērtību. Tāpat Polijas iestādes iesniedza *ex-post* privāto ieguldītāju testu, ko veica [...].

⁽⁸⁾ Varšavas starpbanku piedāvātā likme.

⁽⁹⁾ OV C 14, 19.1.2008., 6. lpp.

Optimistiski pieņēmumi attiecībā uz ieņēmumu palielinājumu

(29) Polijas iestādes apgalvoja, ka Gdiņas kuģu būvētavas aktīvu iegādes pamatā bija reālas *Nauta* darbības vajadzības un ka pirms iegādes tika sagatavots pienācīgs uzņēmējdarbības plāns, ko sagatavoja *Nauta* valde ar neatkarīga konsultanta līdzdalību. Polija apgalvoja, ka Komisijai iesniegtais uzņēmējdarbības plāns skaidri parāda ieguldījumu rentabilitāti.

(30) Attiecībā uz optimistiskajām prognozēm par *Nauta* pārdošanas ieņēmumu palielinājumu Polijas iestādes norādīja, ka, neraugoties uz *Nauta* rentabilitātes samazināšanos, uzņēmums joprojām strādā ar peļņu, tam ir pozitīva peļņa no pašu kapitāla (ROE), ieņēmumi no pārdošanas (ROS), peļņa no aktīviem (ROA) un ievērojamas naudas līdzekļu rezerves, un tam nav parādsaistību, par kurām jāmaksā procenti. Izaugsmes prognozes apstiprinājās *ex post*, jo *Nauta* ieņēmumi 2011. gadā bija lielāki, nekā prognozēti. Tāpat atbilstīgi prognozēm uzņēmums 2011. un 2012. gadā strādāja ar peļņu.

(31) Polija iesniedza papildu informāciju par kuģu remonta tirgu, kura perspektīvas saskaņā ar tās viedokli ir pozitīvas. Polija minēja pieaugošo pieprasījumu pēc kuģu remonta saistībā ar tirdzniecības kuģu kopējā skaita pieaugumu. Kā pierādījums tika piesauktas ESAO prognozes kuģu remontiem 2007.–2015. gadam par to, ka paredzams šā tirgus palielinājums par 110 %.

(32) Tāpat Polija raksturoja *Nauta* tirgus pozīciju un labās sadarbības attiecības ar partneriem Skandināvijā. Saskaņā ar Polijas iestāžu sniegto informāciju *Nauta* pakalpojumi ir augstas kvalitātes, un tie var veiksmīgi konkurēt ar lētākajiem, bet zemākas kvalitātes pakalpojumiem, ko sniedz kuģu būvētavas Krievijā.

Optimistiski pieņēmumi attiecībā uz zemes gabala pārdošanu nākotnē

(33) Atbildot uz Komisijas bažām par to *Nauta* aktīvu aplēsto vērtību, kas tika izmantoti kā nodrošinājums darījumam, Polijas iestādes uzsvēra, ka: i) RAA pašāvās uz vienu vērtējumu pirms darījuma, ko bija sagatavojis sertificēts neatkarīgs vērtētājs; ii) pēc darījuma veiktajiem novērtējumiem 2011. gadā tika izmantoti citi pieņēmumi par

zemes gabala izmantošanu (industriāla vai komerciāla) un tādēļ tika iegūtas atšķirīgas vērtības; iii) iepriekš bija notikuši līdzīgi darījumi ar tuvumā esošiem zemes gabaliem, kuriem bija tādi paši lietošanas ierobežojumi, un iegūtās vērtības bija līdzīgas pirms darījuma veiktā novērtējuma noteiktajai vērtībai, un tās bija zināmas vērtētājam.

(34) Attiecībā uz risku, kas saistīts ar zemes gabala pārdošanu, Polijas iestādes uzskata: fakts, ka Gdiņas pilsēta nebija pieņēmusi pilsētas attīstības plānu, nebija reāls šķērslis tam, ka zemes gabals, kas veidoja pārdošanas objektu, tika klasificēts kā komerciāla, nevis neindustriāla zeme. Polijas iestādes skaidroja posmus, kas veicami saskaņā ar Polijas tiesību aktiem pirms attīstības plāna pieņemšanas, un pilsētas plānošanas pētījums ir daļa no šā procesa. Polijas iestādes atsaucās uz Polijas Augstākās administratīvās tiesas 2009. gada 6. augusta lēmumu, kurā noteikts, ka praksē Gdiņas pieņemtais pētījums īstenībā bija ekvivalents vietējam attīstības plānam. Tiesa norādīja, ka administratīvie lēmumi, piemēram, būvatļaujas, nedrīkst būt pretrunā ar pētījumu, kas izstrādāts kādai pilsētas daļai. Pētījumā *Nauta* zemes gabalam paredzēta neindustriāla izmantošana.

(35) Polijas iestādes arī iesniedza dokumentus sava apgalvojuma apstiprinājumam, kuros bija norādīts, ka komerciena 2009. gadā ir iegūta divos gadījumos, kad tika pārdoti zemes gabali līdzās *Nauta* aktīviem. Pirmais gadījums attiecas uz aktuālu pierādījumu par publisku līdzās esoša zemes gabala pārdošanu 2009. gada aprīlī, kad izsoles sākumcena, kas tika izziņota preses paziņojumā, atbilda *Nauta* zemes gabala komercvērtībai uz kvadrātmetru, kāda norādīta 2009. gada vērtējumā. Otrais gadījums attiecas uz cita *Nauta* aktīviem līdzās esoša zemes gabala pārdošanu, kura cena, neraugoties uz salīdzinoši mazo (0,5 ha) platību, par kvadrātmetru bija līdzīga.

Likme, par kādu tika emitētas obligācijas

(36) Attiecībā uz zemo procentu likmi, ar kādu RAA iegādājās obligācijas, Polijas iestādes apgalvoja: kaut arī nav oficiāla kreditreitinga, šī procentu likme pienācīgi atspoguļo darījuma risku. Pirms darījuma RAA veica *Nauta* finanšu situācijas analīzi un secināja, ka ierosinātā procentu likme garantē pietiekamu riska korigēto atdevi. Polijas iestādes vērsa Komisijas uzmanību uz šādiem faktiem: i) *Nauta* trīs gados pirms darījuma bija strādājusi ar peļņu, un tai bija labas finanšu izredzes; ii) tai bija liels skaidrās naudas uzkrājums, un tai nebija parādsaistību, par kurām jāmaksā procenti; iii) nodrošinājuma vērtība un

kvalitāte attaisno zemā riska prēmiju; iv) augstāka procentu likme apdraudētu mērķi iegūt maksimālu atdevi no RAA kapitāla ieguldījuma *Nauta* (akcijās).

(37) Polijas iestādes atsaucās arī uz *Crist* kuģu būvētavas reitingu, ko bija sagatavojusi RAA pirms darījuma, ko Komisija izvērtēja, pieņemot lēmumu par atbalsta neesamību 2012. gada 25. jūlijā⁽¹⁰⁾. Polijas iestādes apgalvoja, ka ar *Nauta* saistītais risks ir nedaudz zemāks nekā attiecībā uz *Crist*, tādēļ uzņēmumam pienākas tas pats (BBB) reitings. Polija norādīja, ka RAA ieguldījums *Nauta* obligācijās bija ieguldījums grupas iekšienē, jo RAA drīz bija jāklūst par *Nauta* vairākuma akcionāru (sk. 7. apsvērumu iepriekš).

(38) Lai vēl vairāk apstiprinātu apgalvojumu, ka RAA ieguldījums *Nauta* obligācijās bija rentabls, Polijas iestādes iesniedza *ex post* pētījumu, ko veica [...]. Par pamatu izmantojot datus par laikposmu pirms darījuma, pētījumā secināts, ka ieguldījumu atdeve, tostarp procentu ieņēmumi un uzņēmuma vērtības pieaugums, veido [$> 20\%$]. Turklāt [...] uzsver, ka grupas iekšējie ieguldītāji būtu gatavi pieņemt zemāku riska korigēto atdevi nekā trešā puse. Kopumā [...] apstiprināja, ka darījums ir nokārtojts privātā ieguldītāja testu.

2. OTRAIS PASĀKUMS

(39) Arī attiecībā uz Komisijas šaubām par ekonomisko pamatojumu tam, ka *Nauta* 2011. gadā uz 2 gadiem atlika obligāciju atpirkšanu, Polija iesniedza jaunu informāciju. Tā norādīja, ka, piekritot atlikt atpirkšanas dienu, RAA ņēma vērā šādus faktoros:

— RAA ieguldījumu stratēģija uzņēmumā *Nauta* kā uzņēmuma īpašniekā;

— *Nauta* pozitīvā finanšu situācija laikā, kad tika pieņemts lēmums pagarināt obligāciju termiņu, un labvēlīgās prognozes nākotnei;

— nodrošinājuma kvalitātes uzlabojums pēc jauna īpašuma pievienošanas; tādējādi kopējā vērtība saskaņā ar sertificēta vērtētāja atzinumu sasniedza aptuveni PLN [> 190] miljonus;

— fakts, ka septiņi pircēji izteica interesi iegādāties zemes gabalu no *Nauta*, lai gan Gdiņas attīstības plāns kuģu būvētavas teritorijai vēl nebija pabeigts;

— varbūtība, ka Gdiņas pilsētas dome piekristu pieņemt attīstības plānu kuģu būvētavas teritorijai līdz 2013. gadam.

IV. NOVĒRTĒJUMS

1. VALSTS ATBALSTA ESĪBA LĪGUMA 107. PANTA 1. PUNKTA NOZĪMĒ

(40) Saskaņā ar Līguma 107. panta 1. punktu ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, ko piešķir dalībvalstis vai ko jebkādā citā veidā piešķir no valsts līdzekļiem un kas rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus, dodot priekšroku konkrētiem uzņēmumiem vai konkrētu preču ražošanai, ciktāl tāds atbalsts ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

(41) Lai valsts pasākumu atzītu par valsts atbalstu, pasākumam ir jāatbilst šādiem kumulatīviem nosacījumiem: 1) pasākums rada priekšrocību, izmantojot valsts līdzekļus; 2) priekšrocība ir selektīva; 3) pasākums rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus un var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm.

1.1. PRIEKŠROCĪBU ESĪBA

(42) Lai noteiktu, vai aplūkojamais pasākums atbilst valsts atbalstam, ir jānosaka, vai *Nauta* ir ieguvusi ekonomisku priekšrocību, ko tā nebūtu ieguvusi parastā tirgus situācijā, t. i., situācijā, kurā privāts ieguldītājs vai uzņēmējs būtu nodrošinājis finansējumu uzņēmumam *Nauta* (tirgus ekonomikas ieguldītāja princips jeb TEIP).

Pirmais pasākums

(43) Lai noteiktu, vai izmeklējamais pasākums ir saderīgs ar TEIP, Komisija novērtēja, vai, pamatojoties uz RAA rīcībā esošo informāciju lēmuma pieņemšanas laikā, privāts uzņēmējs būtu iegādājies *Nauta* obligācijas ar līdzīgiem nosacījumiem.

⁽¹⁰⁾ Komisijas 2012. gada 25. jūlija lēmums C(2012) 5057 *final* par valsts atbalstu Nr. SA.33114 (2012/C) (*ex* 2011/NN) — Iespējamais atbalsts CRIST kuģu būvētavai, OV L 12, 16.1.2013, 38.– 50. lpp.

Nauta finanšu situācijas analīze

- (44) Komisija secina, ka RAA pirms lēmuma iegādāties *Nauta* obligācijas veica uzņēmuma finanšu situācijas analīzi un secināja, ka ierosinātā procentu likme garantē pietiekamu riska korigēto atdevi. Analīze aptvēra: *Nauta* uzņēmējdarbības stratēģiju, vēsturiskos un prognozētos finanšu datus, kā arī riska novērtējumu. Komisija analizēja šīs analīzes pamatā esošo pieņēmumu.
- (45) Pirmkārt, pamatojoties uz ESAO 2007. gada ārējām publikācijām, Komisija secina, ka kuģu remonta tirgum, kurā *Nauta* veic galveno uzņēmējdarbību, bija labas izaugsmes iespējas. ESAO prognozes kuģu remontam liecināja, ka 2007.–2015. gadā tirgus varētu pieaugt par 110 %. Uzņēmums atradās labā situācijā, lai gūtu labumu no šā tirgus pieauguma, pateicoties labi nodibinātajām komercattiecībām ar klientiem Skandināvijā un kvalitatīviem pakalpojumiem, kas var veiksmīgi konkurēt ar lētākiem, bet zemākas kvalitātes pakalpojumiem, ko sniedz kuģu būvētavas Krievijā. Šajā kontekstā *Nauta* ieguldījums Gdiņas kuģu būvētavas aktīvos šķita pamatots, jo paļāvība attiecībā uz paplašināšanos bija saprātīga.
- (46) 2009. gada uzņēmējdarbības plānā ietverti pieņēmumu pamatotību apstiprināja uzņēmuma darbības faktiskie rezultāti laikposmā pēc darījuma, t. i., 2010. un 2011. gadā. Lai gan pārdošanas ieņēmumi 2010. gadā ekonomiskās krīzes rezultātā bija mazāki, nekā plānots, uzņēmums uzrādīja ieņēmumus no pārdošanas vairāk nekā PLN 18 miljonu apmērā (uzņēmējdarbības plānā bija prognozēti PLN 33 miljonus lieli zaudējumi). Uzņēmums 2011. gadā pārsniedza plānotos ieņēmumus no pārdošanas un atkal uzrādīja lielāku peļņu no pārdošanas, nekā plānots, proti, PLN 25 miljonus plānoto PLN 10 miljonu vietā. Šie rezultāti apstiprina, ka finanšu prognozes nebija pārlietu optimistiskas un ka *Nauta* varēja veiksmīgi konkurēt tirgū, neraugoties uz kopējo nelabvēlīgo ekonomisko situāciju.
- (47) Otrkārt, saskaņā ar uzņēmuma finanšu ziņojumiem *Nauta* uzņēmējdarbība bija rentabla laikposmā pirms darījuma (2006.–2008. gadā) un arī 2009. gadā — darījuma gadā (sk. 1. tabulu). Uzņēmumam peļņa no kapitāla (ROE), ieņēmumi no pārdošanas (ROS) un peļņa no aktīviem (ROA) bija pozitīva. Saskaņā ar finanšu prognozēm uzņēmuma ieņēmumiem no pārdošanas un pārdošanas peļņai būtu jāpalielinās. Ņemot vērā tirgus prognozes un uzņēmuma darbības stratēģiju, šī prognoze šķita pamatota.
- (48) Treškārt, ar ieguldījumu saistītais risks bija ierobežots, jo pirms darījuma uzņēmumam *Nauta* bija liels naudas līdzekļu uzkrājums (vairāk nekā PLN 34 miljoni 2008. gada beigās) un nebija parādsaistību, par kurām jāmaksā procenti.
- (49) Šo iemeslu dēļ Komisija secina, ka RAA veiktās *ex ante* analīzes pamatā bija saprātīgi pieņēmumi un ka RAA rīkojās tieši tāpat kā privāts ieguldītājs.
- (50) Papildus izvērtējumam attiecībā uz RAA veikto analīzi pirms ieguldījumu veikšanas Komisija analizēja arī to, vai procentu likme, kas piemērota obligācijām, bija atbilstoša piemērojamai atsaucēs likmei. Procentu likme, ar kādu *Nauta* obligācijas iegādājās RAA, bija 5,15 % pirmajā gadā un 5,42 % otrajā gadā, t. i., būtībā 5,28 % gadā. Ņemot vērā, ka pamatlikme Polijai 2009. gada novembrī bija 4,53 %, likme, ko RAA apstiprināja ieguldījumam *Nauta* akcijās, būtu augstāka nekā piemērojamā atsaucēs likme (to veido pamatlikme un atbilstošā rezerve), pieņemot, ka *Nauta* reitings pasākuma piemērošanas laikā bija vismaz "labs" (BBB) un nodrošinājums — "augsts".

Nauta reitings

- (51) Polijas iestādes nespēja norādīt Komisijai *Nauta* aktuālo kredītreitingu, jo laikā, kad tika emitētas obligācijas, uzņēmumam nebija parādsaistību, par kurām jāmaksā procenti. Tāpēc Komisija salīdzināja reitingu, kādu uzņēmums *Nauta* varētu saņemt, ar reitingu, kādu RAA piešķīra citai Polijas kuģu būvētavai (*Crist*) pirms darījuma 2010. gadā un kādu iepriekš bija izvērtējusi Komisija⁽¹⁾. Polijas iestādes apgalvoja, ka *Nauta* situācija ir līdzīga *Crist* situācijai, tādēļ *Nauta* varētu saņemt tādu pašu reitingu.
- (52) Pirmkārt, Komisija uzsver, ka *Nauta* galvenajam darbības tirgum, t. i., kuģu remontdarbu tirgum, ir labas izaugsmes izredzes. Līdzīgi kā *Crist*, arī *Nauta* tirgū darbojas ilgu laiku, un tai ir stabils klientu loks un konkurētspējīga pozīcija.
- (53) Otrkārt, lai gan *Crist* uzrādīja augstāku neto peļņu 3 gadu periodā pirms darījuma, uzņēmumam *Nauta* bija labāka rentabilitāte nekā *Crist*, ja mēra ROA un ROS rādītājus.

⁽¹⁾ Sk. 10. zemsvītras piezīmi.

- (54) Treškārt, *Crist* bija lielas parādsaistības, bet uzņēmumam *Nauta* nebija parādsaistību, par kurām būtu jāmaksā procenti, tādēļ tā saistību neizpildes risks bija mazāks. Turklāt darījuma brīdī *Nauta* rīcībā bija ievērojami naudas līdzekļu uzkrājumi — vairāk nekā PLN 34 miljoni, bet *Crist* naudas līdzekļu uzkrājums bija mazāk nekā PLN 9 miljoni.
- (55) Ceturtkārt, kā aplūkots turpmāk, abos gadījumos nodrošinājuma vērtība sedza finansējuma risku, jo saistību nepildīšanas zaudējumi bija 0–30 %.
- (56) Tādējādi Komisija uzskata, ka nebija nesaprātīgi, ka RAA 2009. gadā uzskatīja, ka *Nauta* reitingu var novērtēt kā līdzīgu *Crist* reitingam, kuru RAA bija novērtējusi kā BBB.
- (60) Tāpat Komisija norāda, ka, pārdodot zemes gabalus, kas robežojas ar *Nauta* zemes gabalu, panāktās cenas atbilst neindustriālas zemes gabalu cenām.
- (61) Tomēr, ņemot vērā faktu, ka attīstības plāna pieņemšanas process nebija pabeigts, Komisija uzskata, ka hipotētisks privāts ieguldītājs, iespējams, balstītu savu vērtējumu nevis uz pilnu zemes gabala vērtību pēc izmaiņām vietējā attīstības plānā, bet uz vērtību, ko var iegūt ātri. Komisija norāda — lai noteiktu godīgu pārdošanas vērtību līdzīgam zemes gabalam Gdiņā, neatkarīgs vērtētājs tirgus vērtībai piemēroja koeficientu 0,5⁽¹²⁾. Lai gan šis koeficients šķiet konservatīvs, gadījumā, ja tas tiktu piemērots *Nauta* zemes gabalam, tomēr tiktu iegūta vērtība PLN [> 84] miljoni. Tādējādi, pat piemērojot ļoti piesardzīgus pieņēmumus, saistību neizpildes varbūtība būtu zemāka par 30 % un nodrošinājums ir uzskatāms par augstu.

Nodrošinājuma vērtība

- (57) Attiecībā uz nodrošinājumu Polija apgalvo, ka tas ir vērtējams kā “augsts”. Augsta nodrošinājuma vērtība veidotu saistību nepildīšanas zaudējumu vērtību 0–30 % apmērā. Tā kā darījuma nominālā vērtība bija PLN 120 miljoni, nodrošinājums būtu augsts, ja sniegtā nodrošinājuma vērtība būtu robežās no PLN 84 miljoniem līdz PLN 120 miljoniem.
- (58) Uzņēmumam *Nauta* piederošā zemes gabala vienīgajā *ex ante* novērtējumā, kas bija pieejams RAA, zemes cena bija noteikta PLN [> 168] miljoni, par pamatu izmantojot pieņēmumu, ka zemes gabalu varētu izmantot komerciālos nolūkos, kā Gdiņas pilsēta paredzēja tās apstiprinātajā pilsētas attīstības pētījumā. Šo novērtējumu, izmantojot salīdzinošo metodi, bija sagatavojis sertificēts mērnieks. Tā ir viena no vispārīgi apstiprinātām zemes vērtēšanas metodēm, un tā ir noteikta Polijas tiesību aktos. Komisija uzsver, ka vērtēšanas pamatā bija līdzīgi darījumi un ka vērtētājs zināja, ka, pārdodot līdzās esošos zemes gabalus, ir bijusi panākta līdzīga cena par kvadrātmētru.
- (59) Tā kā vērtējuma pamatā izmantots pieņēmums, ka zeme ir klasificēta kā “komerciāla” zeme, Komisija arī analizēja, vai šāds pieņēmums ir pamatots. Šajā saistībā Komisija rūpīgi apsver Polijas Augstākās administratīvās tiesas 2009. gada 6. augusta spriedumu, kurā apstiprināts, ka pilsētas attīstības pētījums, kuru sagatavoja Gdiņas pilsēta, ir svarīgs posms vietējā attīstības plāna grozīšanā. Tiesa norādīja, ka administratīvie lēmumi, piemēram, būvatļaujas, kas izsniegtas zemei, uz ko attiecas pētījums, nedrīkst būt nesaderīgi ar šā pētījuma secinājumiem. Pētījumā *Nauta* zemes gabalam ir paredzēta neindustriāla izmantošana.

- (62) Tādējādi Komisija secina, ka RAA pieņemtais nodrošinājums bija “augsts”.

Secinājums par pirmo pasākumu

- (63) Komisija secina, ka pieņēmumi, kas ir pamatā *Nauta* finanšu situācijas analīzei, kas tika veikta pirms ieguldījuma, bija saprātīgi un ka šīs analīzes rezultāti attaisno secinājumu, ka ierosinātā procentu likme obligācijām garantēja tirgum atbilstošu riska koriģēto atdevi.
- (64) Bez tam, saskaņā ar Paziņojumu par atsaucē likmi, apsverot BBB reitingu, augsto nodrošinājumu un atsaucē likmi 4,53 % apmērā Polijai 2009. gada novembrī, obligācijām, kuras RAA iegādājās 2009. gadā, būtu bijis jāpiemēro procentu likme 5,28 % apmērā (4,53 % + 75 bāzes punkti), kas ir faktiskā likme, kuru pieņēma RAA.
- (65) Tādējādi pirmais pasākums nerada priekšrocību uzņēmumam *Nauta*.
- (66) Pētījums, ko 3 gadus pēc darījuma veica [...] un kas rāda ievērojamu rentabilitāti RAA ieguldījumiem uzņēmuma *Nauta* obligācijās, nav izšķirošs, ņemot vērā tā *ex post* būtību, bet tas apstiprina šo novērtējumu.

⁽¹²⁾ Gdiņas kuģu būvētavai piederošā zemes gabala vērtējums, kas datēts ar 2009. gada 4. martu.

Otrais pasākums

- (67) Atbilstoši privātā ieguldītāja testam Komisija ir analizējusi, vai hipotētisks privātais kreditors būtu piekritis pagarināt obligāciju termiņu līdz 2013. gada novembrim. Komisija salīdzināja paredzamos ieņēmumus divos scenārijos: 1) obligāciju piespiedu atpirkšana 2011. gadā un 2) atpirkšana 2013. gadā.
- (68) Komisija secināja, ka pirmajā scenārijā paredzamā atdeve būtu vienāda ar nodrošinājuma vērtību. Kā minēts 61. apsvērumā, privātais kreditors, iespējams, nebalstītu savu vērtējumu uz zemes gabala pilnu vērtību, ko var ātri iegūt, t. i., PLN [> 84] miljoni.
- (69) Otrajā scenārijā paredzamā atdeve ir vienāda ar obligāciju pilnu nominālo vērtību, t. i., PLN 120 miljoni, kam pieskaitīta 8,46 % likme gadā diviem gadiem (piemērojamā procentu likme šajā gadījumā ir vienāda ar 1 mēneša WIBOR, kam pieskaitīti 3,7 %, kas attiecībā uz WIBOR 2011. gada decembrī veidoja kopējo procentu likmi 8,46 %). Komisija uzsver, ka paredzamā atdeve būtu augstāka, ja atpirkšanas periods tiktu pagarināts līdz 2013. gadam. Pat ja *Nauta* 2013. gadā nepildītu saistības, nodrošinājuma vērtība tajā laikā visticamāk būtu augstāka nekā 2011. gadā. Pirmkārt, nodrošinājuma kvalitāte, pievienojot jaunu īpašumu, bija uzlabojusies. Tādējādi kopējā vērtība sasniedza aplēstos PLN [> 190] miljonus, kā novērtējis sertificētais vērtētājs. Otrkārt, administratīvo procedūru pabeigšana, lai mainītu vietējo attīstības plānu (vai darbotos tajā virzienā), palielinātu cenu un tā tuvotos zemes gabala komercenai, jo potenciālajiem ieguldītājiem samazinātos tiesiskā neskaidrība.
- (70) Jāņem vērā, ka sākotnēji plānotās obligāciju atpirkšanas laikā RAA jau bija *Nauta* īpašniece un kā tāda bija ieinteresēta iegūt maksimālu atdevi no kapitāla ieguldījuma. Piespiedu izpirkšana 2011. gadā varētu mazināt dzīvotspēju kopējai stratēģijai, kuras pamatā ir jaunu aktīvu iegāde un darbības pārcelšana uz citu vietu, un tā rezultātā samazinātos visa uzņēmuma vērtība.

Secinājums par otro pasākumu

- (71) Tādējādi Komisija uzskata, ka hipotētisks privātais kreditors būtu devis priekšroku obligāciju termiņa pagarināšanai, nevis uzstājis uz tūlītēju to atpirkšanu. Tādējādi otrais pasākums nerada priekšrocību uzņēmumam *Nauta*.

1.2. SECINĀJUMS PAR PRIEKŠROCĪBU

- (72) Izmantojot Polijas iestāžu iesniegtos jaunus elementus un ņemot vērā iepriekš izklāstītos secinājumus, Komisija secina, ka uzņēmums neieguva nekādas pārmērīgas priekšrocības ne no nosacījumiem, ar kādiem RAA 2009. gadā iegādājās obligācijas, ne arī no obligāciju termiņa pagarināšanas 2011. gadā.
- (73) Ņemot vērā faktu, ka elementi, kas norāda uz valsts atbalsta pastāvēšanu LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, ir kumulatīvi, izšķiroša nozīme ir tam, vai kāda no šiem elementiem netrūkst. Tādēļ nav vajadzības analizēt citus 41. apsvērumā noteiktos elementus,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Pasākums, ko Polijas Republika ir īstenojusi *Nauta* S.A. labā, iegādājoties obligācijas, kuru vērtība ir PLN 120 miljoni ar faktisko procentu likmi 5,28 % 2009.–2011. gadā un 8,46 % 2011.–2013. gadā, neveido valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Polijas Republikai.

Briselē, 2013. gada 20. martā

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Joaquín ALMUNIA